

Delft: 13 januari 2003.

Onderzoekers tonen noodzaak voor aanpassingen in het functioneren van de vrije energiemarkt aan.

Ruim 1,5 jaar geleden zijn 2 ervaren praktijkmensen uit de energiewereld, te weten Teus van Eck en Hans Rödel met als begeleider prof. Ad Verkooijen van de T.U. Delft, gestart met een promotieonderzoek naar het functioneren van de vrije energiemarkt in Nederland. Door hun achtergrond en ervaring zijn zij gezamenlijk in staat om de totale balans van Techniek, Economie, Milieu en Leveringszekerheid te onderzoeken. Zij hebben inmiddels het eerste deel van het onderzoek, het in beeld brengen van het actueel functioneren van de energiemarkt, afgerond en hebben de resultaten hiervan de afgelopen maanden gepubliceerd in het vaktijdschrift Energie Techniek. Kort samengevat trekken zij de volgende conclusies.

1 Negatieve milieueffecten zijn niet nodig.

De inzet van de centrales is de afgelopen 2 jaar zodanig inefficiënt geweest dat daarmee de milieubelasting meer is toegenomen dan in zijn totaliteit met de in Nederland geproduceerde duurzame energie is bespaard. Dit komt met name doordat de huidige marktstructuur deeloptimalisatie per marktpartij stimuleert. Stroomproducenten kunnen met een uitgekiendere bedrijfsvoering in een meer transparante markt en een betere benutting van restwarmte de uitstoot van kooldioxide meer beperken dan met het huidige aanbod van in Nederland geproduceerde duurzame energie haalbaar is. Voorwaarde is wel dat de milieukosten adequaat doorberekend worden en dat er een Europees level playing field is. Momenteel spelen milieueffecten nauwelijks een rol in de bedrijfsvoering.

2 Leveringszekerheid in gevaar.

In Nederland is onvoldoende productievermogen beschikbaar om de levering van elektriciteit te garanderen. Zonder import is op enig moment slechts 7% reserve beschikbaar. Import is daarom momenteel noodzakelijk maar ook risicovol. Het grootste gedeelte van de import is namelijk vastgelegd in kortlopende contracten, waarvan het op voorhand niet zeker is of het aanbod structureel aanwezig blijft. Zeker bij het van kracht worden van het Kyoto akkoord zullen buitenlandse leveranciers hun CO2 credits niet gratis aan Nederland geven.

Op langere termijn is het absoluut niet duidelijk of Nederland een netto importeur blijft. Structureel zijn daar weinig argumenten voor.

De verantwoordelijkheid voor het verzekeren van voldoende capaciteit ligt bij alle marktpartijen. Er is op dit moment geen enkele instantie die kan overzien in welke mate voldoende levering in de toekomst kan worden gegarandeerd.

3 Op termijn forse prijsstijging.

Anders dan bedoeld heeft de liberalisering slechts tot een geringe prijsdaling geleid. Tijdens daluren (nacht en weekend) blijft de prijs structureel laag. Voor piekuren (werkdaguren) is op termijn door de structuur van de markt echter een forse prijsstijging te verwachten. Alleen de grote energiebedrijven kunnen hun risico's (met name onbalanskosten, brandstofprijrisico's en overheidsbeleid) voldoende spreiden.

Het tweede deel van het onderzoek is erop gericht om te komen tot concrete beleidsaanbevelingen die rekening houden met de economie, milieuedrag, leveringszekerheid en gedrag van marktpartijen in een vrije energiemarkt. Hiervoor wordt een model opgezet van de gehele Nederlandse energievoorziening (incl. import/export) op basis van techniek, economie, milieu en leveringszekerheid. Diverse onderwerpen worden dieper uitgewerkt om de resultaten daarvan weer als input voor het model en verdere onderbouwing van de

aanbevelingen te kunnen gebruiken. Dit traject zal minimaal nog een jaar in beslag nemen. De onderwerpen die worden uitgewerkt zullen tussentijds worden gepubliceerd. Als onderwerpen worden in ieder geval definiëring en financiële waardering van milieukwaliteit, de positie van warmtedistributie en WKK, de import en exportpositie van Nederland, de consequenties van nieuwe en duurzame technologieën, de relatie productie/netten, de invloed van regulering en het gedrag van stakeholders verder uitgewerkt.

Voor vragen, opmerkingen en commentaar kunt u contact opnemen met:

Teus van Eck
Postbus 9039
Tel. 026 844 2571/ Mobiel 06 2188 0193
teus.van.eck@nuon.com

Hans Rödel
Postbus 9039
Tel 026 844 2946/ Mobiel 06 5538 7560
hans.rodel@nuon.com

Ad Verkooijen
Postbus 5037, 2600 GA Delft
Tel: 015 – 278 6687
a.h.m.verkooijen@iri.tudelft.nl